

ÚVODNÍK

Milí čitatelia,

súčasnú finančnú krízu pociťuje mnoho občanov EÚ. „Verejný dlh“, „úsporné opatrenia“ a „swapy na úverové zlyhanie“ sa rýchlo stali leitmotívom titulných stránok, aby nám pripomenuli smutnú spoločenskú realitu. Opatrenia politikov a verejných orgánov musia odrážať to, čím ľudia prechádzajú vo svojich krajinách a musia túto situáciu riešiť. To je dôvod, prečo by podľa názoru EHSV mala

byť EÚ v otázke budúceho rozpočtu vzorom hospodárskej zodpovednosti a čo najlepšie využiť svoje zdroje.

EHSV odporúča zredukovať byrokraciu v súvislosti s fondmi EÚ, aby tieto prostriedky, ktoré majú stimulovať rast a priniesť úžitok všetkým Európanom, nezostali nevyužitú. V stanovisku o budúcom financovaní EÚ náš výbor vyzýva európskych zákonodarcov, aby vytvorili novú štruktúru rozpočtu, ktorá zohľadní očakávania občanov. Zasadzuje sa za nový systém príjmov, ktorý by bol v plnej miere založený na vlastných zdrojoch EÚ, a navrhuje zrušiť zásadu „primeranej návratnosti“.

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) je dobrým príkladom politiky, ktorá je už desiatky rokov v službách Európanov. Až donedávna šla na SPP najväčšia časť z rozpočtu EÚ. Keďže súčasný systém financovania SPP zanikne v roku 2013, súčasťou diskusie o jeho budúcnosti je nevyhnutne aj preskúmanie rozpočtu EÚ po roku 2013.

EHSV zastáva názor, že SPP by sa mala reformovať spôsobom, ktorý zabezpečí, že poľnohospodárstvo bude prinášať zisky, a zároveň poľnohospodárom v celej EÚ zaručí spravodlivý príjem. SPP okrem iného podporuje udržateľné využívanie zdrojov a zachovanie biodiverzity, ako aj posilňovanie potenciálu vidieka v oblasti zamestnanosti.

Keďže iba 7 % poľnohospodárov je v súčasnosti vo veku do 35 rokov a každý tretí poľnohospodár má viac ako 65 rokov, musíme povzbudzovať mladých ľudí, aby si vybrali poľnohospodárstvo za svoje živobytie. EHSV ako orgán, ktorý zastupuje občanov a koniec koncov aj ja sám ako poľnohospodár s dlhoročnými skúsenosťami, sa môžeme pokúsiť presvedčiť ich, že byť poľnohospodárom sa oplatí.

Aký význam má ambiciózný rozpočet EÚ?

Takýto rozpočet by umožnil, aby sa stratégia pre inteligentnú, udržateľnú a inkluzívnu Európu stala skutočnosťou. Aby sa to EÚ podarilo, musí uplatňovať dôkladnú a pružnú politiku súdržnosti, ktorá bude prispôbená potrebám miestnej úrovne. Napriek tomu sa viaceré zainteresované strany dožadujú zníženia prostriedkov vyčlenených na túto politiku, pričom argumentujú tým, že súčasných 38,4 % (priemer za obdobie 2000 – 2006) z rozpočtu EÚ je príliš veľká čiastka. To je predsa smiešne! V každom prípade udržateľnú Európu nikdy nedosiahneme bez vysoko kvalitného hospodárskeho rastu. Dokončenie jednotného trhu je absolútne nevyhnutné na to, aby sa stimulovali investície, rast, vývoz, vytváranie pracovných miest, udržateľný priemysel a inováčné služby.

Jacques Delors raz povedal, že európsky model hospodárstva sa musí opierať o tri piliere: o hospodársku súťaž, ktorá ho bude stimulovať, o spoluprácu, ktorá ho posilní a solidaritu, ktorá ho zjednotí.

Nemýľme si však vyrovnávanie národných rozpočtov s vyrovnávaním rozpočtu EÚ. Konkurencieschopnosť Európy má svoju cenu, ktorou sú dlhodobé investície, udržateľné pracovné miesta a vízia budúcnosti.

Staffan Nilsson
Predseda

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

23. septembra 2011

Paríž: Spoločná konferencia, ktorú pri príležitosti 50. výročia podpísania „Európskej sociálnej charty“ organizujú Európsky hospodársky a sociálny výbor, Rada Európy a Hospodárska, sociálna a environmentálna rada Francúzska

6. októbra 2011

EHSV, Brusel: Verejná diskusia o spoločnej politike rybného hospodárstva

20. októbra 2011

EHSV, Brusel: Verejná diskusia o geneticky modifikovaných plodinách v EÚ

V TOMTO VYDANÍ

- 2 Súťaž „Design eleven“ a kultúrne podujatia v EHSV počas poľského predsedníctva Rady EÚ
- 3 Nová reforma SPP
- 4 Budúcnosť poľnohospodárov
- 5 Európski poľnohospodári zoči voči klimatickým zmenám
- 6 Boj proti klimatickým zmenám
- 7 Vonkajšie vzťahy EHSV: príspevok k stabilite v oblasti okolo Stredozemného mora
- 8 Cena EHSV pre občiansku spoločnosť – Ocenenie výnimočných iniciatív občianskej spoločnosti

Osem mesiacov od „arabskej jari“ – čas na zamyslenie

Monitorovací výbor EHSV pre Euromed zažíva náročný rok a nič nenasvedčuje tomu, že by sa tento trend mal zmeniť. Hneď po tom ako v januári tohto roku nabralo spád dianie v Tunisku, a ešte predtým, než sa „arabská revolúcia“ – ako sa tieto udalosti v regióne označujú v arabčine – rozšírila do Egypta, bolo každému, kto sa v EHSV bližšie zaujímal o región Euromed, jasné, že ide o niečo vážne.

Po veľmi krátkom zamyslení sa monitorovací výbor pre Euromed pustil do práce s cieľom skontaktovať sa so slobodnou a nezávislou občianskou spoločnosťou, ktorá sa začína v tomto regióne formovať a konsolidovať úspechy, ktoré dosiahli ľudia v uliciach. Monitorovací výbor pre Euromed sa pritom usiluje čo najlepšie využiť silné stránky EHSV: nadväzuje kontakty s organizáciami sociálnych partnerov, ktorí mali a v niektorých prípadoch ešte stále majú medzi sebou vážne spory, usiluje sa o spoluprácu s ostatnými organizáciami v tejto oblasti, ako je Európska nadácia pre odborné vzdelávanie a Medzinárodná organizácia práce, nabáda ku koordinovanej činnosti s ostatnými inštitúciami EÚ a vo všeobecnosti využíva svoje rozsiahle skúsenosti v prospech svojich partnerov. Výbor konkrétne zor-

ganizoval prieskumné cesty do Tuniska a Maroka s cieľom nadviazať kontakty so širokou občianskou spoločnosťou a nájsť nových partnerov. V prípade Maroka išlo tiež o nadviazanie kontaktov s marockou hospodárskou a sociálnou radou. V rámci prípravy summitu hospodárskych a sociálnych rád a podobných inštitúcií krajín partnerstva Euromed, ktorý sa uskutoční tento rok, sú na jeseň naplánované ďalšie informačné návštevy Libanonu a prípadne aj Egypta. Hoci ide o veľmi náročné a často vyčerpávajúce skúsenosti, niet pochýb o tom, že sú tiež veľmi cenné z hľadiska spozná-

vania skutočnej občianskej spoločnosti v regiónoch týchto krajín a oboznamovania tejto spoločnosti s úlohou EHSV.

Bolo by naivné sa domnievať, že už je všetko vyhraté. Ešte stále číhajú na ceste rôzne nástrahy, a preto je mimoriadne dôležité, aby sa EÚ aj naďalej angažovala a zaviazala, že bude podporovať ciele „revolúcií“ v tomto regióne. To, čo môžu momentálne urobiť všetci naši partneri a EHSV, je položiť základy demokracie v nádeji, že v blízkej budúcnosti prinesú ovocie. Budeme Vás ďalej informovať... (gh)

LEADER ako model pre miestne partnerstvá na podporu rozvoja

Európsky program LEADER by mal slúžiť ako vzor pre zapojenie zainteresovaných subjektov do miestneho rozvoja. Ešte však nenaplnil svoj potenciál integrovať miestne potreby do stratégií rozvoja, mobilizovať zainteresované subjekty a podporovať miestne inovácie. Uvedené skutočnosti tvorili hlavné závery verejnej diskusie na tému „LEADER ako rozvojový nástroj“, ktorú usporiadal

EHSV 20. júna 2011 v Bruseli. Účastníci sa vyslovili za jednotné, jasné a jednoduché administratívne pravidlá, intenzívnejšie zapojenie miestnych akčných skupín do programovania miestneho rozvoja, väčšiu slobodu pri výbere miestnych priorít a realizácii miestnych riešení, väčšiu transparentnosť fungovania miestnych akčných skupín, monitorovanie a hodnotenie, ako aj budovanie

kapacít pre všetky miestne subjekty. Závery verejnej diskusie poslúžia pri príprave stanoviska na tému „LEADER ako rozvojový nástroj a jeho zásady“, ktoré sa v súčasnosti pripravuje v súvislosti s diskusiou o budúcej SPP a jej pilieri miestneho rozvoja (rh).

SÚŤAŽ EHSV „DESIGN ELEVEN“ – Nadčasový dizajn pre všetky generácie

„KeepCool“ – Víťazný návrh súťaže „Design eleven“, ktorú vyhlásil EHSV

Cieľom ocenenia, ktoré Európsky hospodársky a sociálny výbor udelil prvýkrát v roku 2009, je zvýšiť informovanosť verejnosti o sociálnych otázkach a otázkach týkajúcich sa občianskej spoločnosti. Víťazný návrh bude vyrobený v limitovanej sérii a v roku 2012 sa bude distribuovať v rámci komunikačnej stratégie EHSV pri príležitosti Európskeho roka aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami.

Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre podnikanie a priemysel, CUMULUS (Medzinárodné združenie univerzít a vysokých škôl v oblasti umenia, dizajnu a médií) a EIDD (Design for All Europe) spojili svoje sily s cieľom spopagovať podujatie a posilniť zapojenie európskych inštitúcií a organizácií do udržateľných dizajnských postupov a inovácií.

Študenti dizajnu a dizajnéri zo všetkých 27 členských štátov EÚ a európski dizajnéri žijúci v zahraničí sa mali zamerať na „Solidaritu medzi generáciami v čase zvyšovania priemerného veku obyvateľstva“ a vyjadriť túto tému inovačným a vhodným riešením, ktoré možno považovať za „nadčasový dizajn“. Mali pritom použiť metódu „participatívneho dizajnu“, v ktorom sa koncoví užívatelia podieľajú na procese tvorby. Súťažiaci sa tiež mohli rozhodnúť pre „co-design“, t. j. vytvoriť skupinu pozostávajúcu zo zástupcov rôznych generácií, v rámci ktorej by spolupracovali mladší a starší dizajnéri.

Prihlásiť sa do súťaže bolo možné do 31. mája 2011. Z celej Európy prišlo vyše 250 prihlášok a vyše 100 výrobkov. Začiatkom júna bol urobený užší výber 26 výrobkov a 18. júla bolo v Bruseli prijaté konečné rozhodnutie.

Členmi poroty boli Anna Maria Darmanin (predsedníčka poroty), členovia EHSV Anne-Marie Sigmund, Marie Zvolská a Alexander Graf von Schwerin a niekoľko renomovaných externých expertov zo všetkých oblastí spojených s témou súťaže.

Víťazmi súťaže sa stali: Vincent Gerkens – KeepCool (1. cena), Francesco di Luzio – ORTOgether (2. cena) a Mari Korgesaar – Darning Pear (3. cena).

Slávnostné odovzdávanie cien a otvorenie výstavy najlepších 20 prototypov vrátane víťazných návrhov sa uskutoční 21. septembra 2011

v sídle EHSV v Bruseli (rue Belliard 99) v rámci oficiálneho programu podujatia **Design September** (www.designseptember.be). Ďalšie informácie

cie nájdete na internetovej stránke: www.design-competition.eesc.europa.eu. (sb)

Kultúrne podujatia v EHSV počas poľského predsedníctva Rady EÚ

Počas poľského predsedníctva Rady EÚ organizuje EHSV niekoľko kultúrnych podujatí, vrátane výstavy súčasného poľského umenia a výstav venovaných ďalším témam, čítania poľskej literatúry a predstavenia poľskej filmovej hudby.

Niektoré podujatia sa uskutočnili už v lete: 13. júla 2011 bola v prítomnosti podpredsedníčky EHSV pani Darmanin a podpredsedu EHSV pána Krawczyka, ako aj pána Wojtczaka z poľského veľvyslanectva otvorená výstava „**Paweł Kuczyński: Satirické kresby**“. Potom nasledoval poľský národný večer.

Dňa 14. júla 2011 sa poľský básnik, spisovateľ a prekladateľ Jacek Dehnel zúčastnil na tohtoročnej sérii literárnych obedov v EHSV. Podujatie otvoril poľský člen EHSV pán Adamczyk a zúčastnilo sa na ňom takmer 100 hostí.

EHSV usporiada 3. – 7. októbra 2011 výstavu o **Márii Skłodowskej-Curie**,

ktorá bude súčasťou tematického týždňa „Chémia a kultúra“ organizovaného v rámci Medzinárodného roka chémie.

V spolupráci s niekoľkými poľskými a medzinárodnými partnermi odštartuje EHSV 25. októbra 2011 kampaň s názvom „**Básne v metre**“. EHSV začlení do svojho dlhodobého kultúrneho programu aktivitu „**Vyber si báseň**“ ako súčasť interaktívneho prístupu ku kultúre v Európe.

Dňa 26. októbra 2011 sa záujemcovia budú môcť oboznámiť s **poľskou filmovou hudbou** na podujatí v rámci série Come 'N' Listen (Príď a počúvaj), ktoré sa opäť uskutoční v priestoroch La Brasserie (budova VM2).

Ďalšia výstava sa uskutoční pri príležitosti 100. výročia narodenia poľského básnika, autora románov, prekladateľa a držiteľa Nobelovej ceny za literatúru **Czesława Miłosza**. V decem-

Literárny obed v EHSV s poľským spisovateľom a prekladateľom Jacekom Dehnelom

bri EHSV usporiada výstavu fotografií s názvom „**Umelci pre Európu**“, ktorú už bolo možné vidieť na obrazovkách počas júlového plenárneho zasadnutia v budove Charlemagne. (sb)

Ďalšie informácie nájdete na stránke: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.events-and-activities-culture-polish-presidency>

PLENÁRNE ZASADNUTIE V SKRATKE

Európska komisia by sa mala snažiť zachovať kvalitu pracovných miest

Vladimíra Drbalová, členka EHSV

Finančná kríza hlboko otriasla európskym trhom práce, pričom úroveň zamestnanosti klesla na približne 69 %. Európska komisia na to reagovala iniciatívou, ktorej cieľom je zvýšiť mieru zamestnanosti a obnoviť dôveru v európsky trh práce. Iniciatíva s názvom „Program pre nové zručnosti a nové pracovné miesta“ bola centrom pozornosti EHSV v stanovisku, ktoré spoločne vypracovali **pani Drbalová** (skupina „Zamestnávateľia“, Česká republika) a **pán Zufiaur Narvaiza** (skupina „Zamestnanci“, Španielsko).

EHSV oceňuje prácu Komisie v tejto oblasti a vyzýva členské štáty, aby nadviazali na toto úsilie a využili pritom sociálny a občiansky dialóg. EHSV však konštatuje, že iniciatíva nezohľadňuje priority vytvárajú kvalitné pracovné miesta a zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa zachovala ochrana práv pracovníkov, ktoré sa nesmú obetovať v snahe o efektívnejší trh práce.

Ochrana finančných záujmov spotrebiteľov v popredí záujmu EHSV

Hospodárska kríza v plnom rozsahu ukázala, ak akému výraznému rozšíreniu finančných produktov došlo v poslednom čase. Všetci spotrebiteľia s nimi skôr či neskôr nevyhnutne prídu do styku, napr. pri kúpe nehnuteľnosti alebo investovaní úspor. Z tohto dôvodu by si EHSV želal, aby bol vytvorený nový rámec zameraný na zvyšovanie informovanosti spotrebiteľov a dlžníkov, pokiaľ ide o produkty, s ktorými sa stretávajú, a ich práva, a aby sa zabezpečilo, že budú v plnej miere chránení. Dve nové stanoviská, ktoré boli prijaté na júlovom plenárnom zasadnutí, prispievajú k harmonizácii trhov EÚ s hypotekárnymi úvermi a k ozrejmeniu práv spotrebiteľov v súvislosti s novými finančnými produktmi.

Prvé stanovisko EHSV s názvom „Úverové zmluvy týkajúce sa obytných nehnuteľností“, ktoré vypracovala Reine-Claude Mader (skupina „Iné záujmy“, Francúzsko), pomôže obnoviť dôveru spot-

rebiteľov a finančnú stabilitu prostredníctvom efektívneho a konkurencieschopného jednotného trhu. Druhé stanovisko EHSV s názvom „Finančné vzdelávanie a zodpovedná spotreba finančných prostriedkov“, ktoré vypracoval Carlos Trias Pintó (skupina „Iné záujmy“, Španielsko), pomôže zvýšiť informovanosť o finančných produktoch prostredníctvom vzdelávania. (ail)

Zabezpečiť energetickú budúcnosť Európy

Otázka zabezpečenia energetických zdrojov pre Európu je predmetom dvoch stanovísk, pričom obidve zdôrazňujú význam dlhodobého plánovania a účinnosti pri riešení rastúcej energetickej dilemy v Európe. Stanovisko, ktoré vypracoval spravodajca **pán Zbořil** (skupina „Zamestnávateľia“, Česká republika) a pomocný spravodajca **pán Gibellieri** (delegát, Taliansko) nabáda Európsku komisiu, aby prijala proaktívny prístup k zaisteniu a zlepšeniu prístupu k surovinám.

Ulla Sirkeinen, členka EHSV

EHSV sa zaoberá otázkou, ako zlepšiť energetickú účinnosť. EHSV plne podporuje cieľ energetickej účinnosti, nastrojuje však niekoľko otázok. EHSV poukazuje na to, že energetická účinnosť a šetrenie vo veľkej miere závisia od meniacich sa návykov v oblasti spotreby energie. EHSV preto znepokojuje, že prístup Komisie sa príliš zameriava na reguláciu a podceňuje pozitívne stimuly, ktoré by mohli byť metódou, ako dosiahnuť zmenu správania. EHSV by radšej kládol väčší dôraz na dlhodobu udržateľnosť projektov než na dosahovanie krátkodobých cieľov. (ma)

Spolupráca v boji proti diskriminácii

V niektorých členských štátoch sa prejavuje nedostatočná integrácia, a problémy, ktoré z toho vyplývajú, sú alarmujúce. Sme svedkami všeobecného nárastu výskytu xenofóbie a diskriminácie, pričom členské štáty a EÚ sa usilujú nájsť riešenie týchto problémov. S cie-

lom zapojiť sa do tejto diskusie vypracoval EHSV stanovisko, ktorého spravodajcom bol **pán Pariza Castaños** (skupina „Zamestnanci“, Španielsko). V stanovisku výbor upozorňuje na význam zapojenia miestnych a regionálnych orgánov spolu s občianskou spoločnosťou do riešenia tohto problému, keďže ide o hlavné zainteresované subjekty, ktoré majú najbližšie k občanom.

EHSV tvrdí, že integrácia nie je právnym aktom, ale skôr zložitým a dlhodobým spoločenským procesom, ktorý má množstvo aspektov a do ktorého je zapojených mnoho aktérov. Podpora vzájomného spolunažívania a integrácia si preto vyžadujú spoluprácu na všetkých úrovniach. Na tomto základe navrhuje EHSV, aby boli vytvorené konzultačné rady, fóra a platformy s cieľom zabezpečiť, že príspevok občianskej spoločnosti bude zohľadnený pri tvorbe integračných politík. (ma)

Odstránenie prekážok pri cezhraničných transakciách

Vincent Farrugia, člen EHSV

Výbor prijal dve stanoviská zamerané na spôsoby, ako odstrániť ťažkosti, s ktorými sa pri cezhraničných transakciách stretávajú občania a podniky z EÚ. Prvé stanovisko, ktoré vypracoval **pán Farrugia** (skupina „Zamestnávateľia“, Malta), sa týka systému zdaňovania. Ľuďom sa často poskytuje nedostatočná podpora, pokiaľ ide o daňové postupy a EHSV sa domnieva, že by sa mali zaviesť mechanizmy, pomocou ktorých by sa tieto postupy zjednodušili a stali transparentnejšími.

Jedným z takýchto mechanizmov navrhnutých v stanovisku je vytvorenie jednotných kontaktných miest v celej EÚ, kde by občania mohli získať potrebné informácie a doklady a zaplatiť dane. Stanovisko, ktoré vypracoval **pán Siecker** (skupina „Zamestnanci“, Holandsko), sa zaoberá ďalšou diskutovanou témou, ktorou je zefektívnenie cezhraničných služieb. EHSV víta úsilie Európskej komisie skvalitniť fungovanie jednotného trhu so službami, najmä vytváraním jednotných kontaktných miest. Jednotné kontaktné miesta uľahčia prístup k špecifickým lokálnym informáciám vo všetkých členských štátoch a poskytovateľom služieb umožnia vybavovať administratívne formality elektronicky. (ma)

Viac informácií získate na: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.opinions>

EHSV info

Európsky hospodársky
a sociálny výbor

most medzi Európou a organizovanou občianskou spoločnosťou

ÚVODNÍK

Polnohospodárstvo a životné prostredie – nový pakt pre budúcnosť

Spoločná poľnohospodárska politika nie je len úzkou oblasťou záujmu. SPP – najprv v rámci EHS a teraz v EÚ – bola a naďalej zostáva jedným z pilierov zjednotenej Európy. A na tom sa ani v budúcnosti nesmie nič zmeniť.

Spoločná politika je výsledkom dohody uzavretej s regiónmi Únie v záujme zdravia európskych občanov a budúceho rozvoja európskeho poľnohospodárstva.

Polnohospodári sú hlavnými aktérmi európskeho poľnohospodárstva, poľnohospodárska činnosť je však významným aspektom celej spoločnosti. Spoločná poľnohospodárska politika má veľa cieľov, ale všetky sa zlievajú do jedného: poskytnúť Európskej únii konkurencieschopné a udržateľné systémy poľnohospodárstva a výroby potravín, ktoré by boli orientované na budúcnosť.

Súčasná SPP je ešte stále v prevažnej miere **politikou zameranou na minulosť**. Treba sa dôsledne a oveľa rozhodnejšie než doteraz zamerať na reformu opatrení a nástrojov na podporu konkurencieschopnosti a odpútať sa od mentality, ktorá sa spolieha na príspevky, v prospech nového myslenia založeného na stimuloch.

Len tak budú môcť mladí ľudia zohrávať kľúčovú úlohu v inovácii, vyhľadávať nové príležitosti a mať do činenia s trhovými silami na otvorených a regulovaných trhoch. V súčasnej SPP však v podstate pre mladých podnikateľov nie je žiadne miesto. Nemám na mysli špecifické dotácie, ale samotný systém: treba ho zmeniť, ak má podnikateľ novú generáciu podnikateľov, aby skúsila šťastie v takom výnimočnom sektore európskeho hospodárstva a spoločnosti, akým je vidiek a výroba potravín.

Komisia predložila kvalitný návrh na reformu rozpočtu.

Teraz závisí od Európskeho parlamentu ako zástupcu záujmov európskej verejnosti, aby vyvážene zohľadnil a uspokojil širokú paletu hospodárskych a sociálnych požiadaviek celého európskeho hospodárstva. Touto úlohou sa musí zaoberať celý Európsky parlament: už sa skončilo obdobie odvetvových komisií a výborov. Európska občianska spoločnosť, ktorej spleť a vzájomne prepojené záujmy narážajú denno-denne na *reálne* dôsledky krízy, s ktorými zápasia jednotlivé spoločenské vrstvy v EÚ, pozorne sleduje celkové dianie v Európskom parlamente a ostatných inštitúciách EÚ. Sleduje a posudzuje.

Mario Campi

Mario Campi

Predseda odbornej sekcie pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie

Podpora poľnohospodárov

Miliardy eur získané z európskych daní končia ako podpora príjmov poľnohospodárov. Systém, ktorý je známy tiež ako systém priamych platieb, je posledných desať rokov zdrojom mnohých polemík. Podľa Komisie tvoria príspevky EÚ v priemere 40 % príjmov poľnohospodárov.

Podľa zistení Dvora audítorov boli v rámci SPP financované aj niektoré „železničné spoločnosti, jazdecké kluby alebo kluby zaoberajúce sa chovom koní a golfové či rekreačné kluby a mestské rady“. Sprenevera verejných financií a zneužívanie finančnej pomoci, ktorú tak zúfalo potrebujú poľnohospodári bojujúci o prežitie, vážne podlomili dôveryhodnosť SPP.

Komisia dnes navrhuje, aby sa priame platby **spájali** s udržateľnými a ekologickými poľnohospodárskymi postupmi. „Aby boli priame platby virohodné, musia byť spravodlivo rozdelené medzi členské štáty, regióny, rôzne druhy poľnohospodárstva a rôzne kategórie poľnohospodárov. Neznamená to paušálne platby v celej Európe,“ vysvet-

lil Dacian Cioloș, člen Komisie zodpovedný za poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, ktorý zároveň dodal, že politika by sa mala zamerať na aktívnych poľnohospodárov.

EHSV však poukazuje na to, že aktívna poľnohospodárska činnosť, ktorá sa cituje v oznámení Komisie, sa ešte len musí presne vymedziť.

Priame platby však budú aj naďalej kľúčovým aspektom SPP. Nové povinné kritériá pre takéto platby ale znamenajú, že všetci poľnohospodári EÚ ich dostanú iba vtedy, ak napríklad budú podporovať biodiverzitu a znížiť emisie CO₂.

„Prečo by mali priame platby pokračovať aj v budúcnosti?“ pýta sa Lutz Ribbe, spravodajca stanoviska EHSV o SPP po roku 2013. „Potrebujeme ekologickejšie priame platby, aby sme podporili poľnohospodárske postupy, ktoré budú rešpektovať prírodu“, uviedol, pričom dodal, že súčasné stratégie týkajúce sa platieb, stále nie sú spravodlivé. „V Nemecku každoročne

dostáva priame platby vo výške viac ako 100 000 EUR iba 1,6 % všetkých poľnohospodárov, ale tieto platby tvoria 30 % objemu všetkých platieb. Na druhej strane asi 50 % nemeckých poľnohospodárov dostáva každoročne menej než 5 000 EUR, pričom táto väčšina poľnohospodárov spoločne poberá iba 5 % všetkých platieb. Je to spravodlivé?“

EHSV podporuje uvedené opatrenia, pričom vo svojom stanovisku uviedol, že aktívna poľnohospodárska činnosť zaručuje „tvorbu spoločensky prospešných verejných tovarov a služieb“. Takéto služby by mali tiež zahŕňať ochranu životného prostredia, bezpečnosť potravín a ochranu spotrebiteľa. Platby by teda mali byť odôvodnené na základe týchto širokých a nekomerčných kritérií. A presne to zamýšľa Komisia urobiť.

„Peniaze by sa mali vynakladať na udržateľné poľnohospodárstvo, ktoré produkuje kvalitné potraviny a vykazuje verejný prospech, ako je zabezpečenie vysokej miery biodiverzity“, vysvetľuje Lutz Ribbe.

Až do roku 1992 bola základom priamych platieb výlučne podpora cien, ale odvtedy sa znížili. Platilo to až do roku 2003, keď došlo k reforme SPP a priame platby boli oddelené, to znamená, že už neboli spojené s výrobou potravín. Viac ako 90 % európskych poľnohospodárskych platieb je oddelených od výroby. V súčasnosti je otázka systému priamych platieb a jeho opodstatnenosti opäť aktuálna.

Ak sa Komisii podarí presadiť svoje návrhy, mohol by svetlo sveta uzrieť udržateľnejší európsky model poľnohospodárstva podľa predstáv EHSV. ●

Ambiciózne reformy SPP pod tlakom

Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) sa opäť prehodnocuje a v januári 2014 bude predmetom novej legislatívy EÚ. Najnovšie

návrhy Európskej komisie majú za cieľ vypracovať politiku, ktorá sa dokáže pripraviť na hospodárske, environmentálne a územné výzvy.

Podľa odhadov Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo bude v roku 2050 na Zemi 9 miliárd obyvateľov a SPP bude musieť reagovať na hlavné globálne a regionálne trendy.

Toto číslo znamená, že každý deň pribudne 140 000 ľudí. Komisar pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka Dacian Cioloș uviedol, že do roku 2030 stúpne dopyt po potravinách o 50 %. Dôležitými faktormi sú klimatické zmeny, meniace sa stravovacie návyky, zachovanie a udržateľné využitie prírodných zdrojov, výsledok obchodných rokovaní za okrúhlym stolom v Dauhe a potravinová bezpečnosť.

Komisia sa preto usiluje pripraviť takú SPP, ktorá bude tieto astronomické čísla a neisté výsledky vnímať ako príležitosť pre európske poľnohospodárstvo. Zároveň sa chce venovať témam, ktoré ohrozujú SPP v Európe. Ide o náročné úlohy a v záujme ich splnenia Komisia vyzýva, aby bola vytvorená udržateľnejšia, efektívnejšia, vyrovnannejšia, cielenejšia a zodpovednejšia SPP. Všetky tieto oblasti si skutočne vyžadujú dôsledné preskúmanie. Čo to však so sebou prináša a kde sa vyvíja politický tlak?

SPP je rozdelená do dvoch pilierov. Prvý sa týka priamych platieb vyplácaných farmárom, ktorí spĺňajú určité podmienky stanovené práv-

nými predpismi EÚ. Druhý pilier je spolufinancovaný členskými štátmi a poskytuje prostriedky na rozvoj vidieka, ako napríklad na posilňovanie biodiverzity a environmentálnej ochrany farmárskej pôdy. Tieto prostriedky nedostávajú priamo farmári.

Niektoré veľké členské štáty však v Bruseli vyvíjajú značný tlak, aby sa rozpočet druhého piliera znížil a presunul na iné rozpočtové položky, ako je výskum. Náklady na SPP v rozpočte EÚ už citelne klesli. Zatiaľ čo v roku 1985 predstavovali takmer 75 %, predpokladá sa, že v roku 2013 to bude 39,3 %. Komisar Cioloș však bude musieť tomuto tlaku vzdorovať, čo už robí tým, že

podporuje ekologickejší a udržateľnejší druhý pilier.

SPP je vo veľkej miere formovaná liberálnou trhovou politikou, voči čomu EHSV opakovanne vyjadril námietky. EHSV presadzuje európsky poľnohospodársky model, ktorý rešpektuje zásady multifunkčnosti a dlhodobej udržateľnosti.

Podľa stanoviska EHSV na tému „Budúcnosť SPP“ je prioritou „valorizovať úlohu poľnohospodárov ako výrobcov potravín každodennej potreby, ale aj ako výrobcov ekologickej a udržateľnej energie, a to v stále vyššej miere“. A to si vyžaduje dostatočné finančné zdroje pre druhý pilier. ●

www.eesc.europa.eu

Ohrozené povolanie

Rodina Pedra Narra doma na viníci v regióne Castilla-La Mancha

Neustále klesajúci počet poľnohospodárov v EÚ by mohol vážne ohroziť európske poľnohospodárstvo. Len 6 % všetkých pracovníkov v poľnohospodárstve v EÚ je mladších ako 35 rokov, takmer polovica má však 55 rokov alebo viac. Skoro 5 miliónov poľnohospodárov odíde v nasledujúcich desiatich rokoch do dôchodku. Ak máme nadchnúť mladých ľudí pre prácu v poľnohospodárstve, budú potrebné väčšie finančné stimuly a rozsiahlejšia inštitucionálna podpora.

„Našich farmárov nikto nenahradí. Ak si niekto myslí, že krajiny ako Brazília, Argentína alebo Čína ich môžu zastúpiť, je na omyle. Treba sa vážne zamyslieť nad dôsledkami dramatického zníženia počtu poľnohospodárov“, upozorňuje Pedro Narro, člen EHSV a spravodajca stanoviska z vlastnej iniciatívy na tému „Budúcnosť mladých poľnohospodárov“.

Rodina pána Narra prevádzkuje už po generácie vinicu v španielskom regióne

Castilla-La Mancha, ktorý je známy svojím vínom. Pán Narro sa obáva, že znížovanie počtu poľnohospodárov povedie k masívnemu presunu obyvateľstva z vidieckych oblastí do miest. Zostali by tak obrovské plochy nevyužitej poľnohospodárskej pôdy. Bez dostatočného počtu poľnohospodárov by bola Európa nútená buď zintenzívniť priemyselné poľnohospodárstvo vo veľkom meradle, alebo by bola viac závislá od dovozu.

Politickí činitelia v Bruseli majú v tejto súvislosti tiež obavy. Člen Komisie zodpovedný za poľnohospodárstvo, Dacian Cioloș, za jednu z priorit stanovil práve mladých poľnohospodárov. Chcel by, aby boli súčasťou prvého piliera SPP, čo by im zaručovalo priame platby. Táto myšlienka sa stretla s podporou z mnohých strán. Predchádzajúce iniciatívy v tejto oblasti, ako napríklad Fond pre rozvoj vidieka v rámci SPP 2008, zameraný na zvýšenie investičnej pomoci pre mladých poľnohospodárov, však zaznamenali veľmi zmiešané výsledky. Mladým poľnohospodárom bola určená

podpora vo výške 70 000 EUR, mnohí z nich ju však nikdy nedostali.

„Naše pocity, pokiaľ ide o Fond pre rozvoj vidieka, sú veľmi zmiešané“, hovorí Joris Baecke, predseda Rady mladých európskych poľnohospodárov. „Na jednej strane je vždy potešujúce vidieť, že sa mladým farmárom poskytuje väčšia podpora, tento spôsob si však vyžaduje, aby polovicu prostriedkov poskytli členské štáty. A vzhľadom na súčasnú finančnú krízu mnohé štáty tieto prostriedky jednoducho nemajú.“

Pán Baecke je spoluvlastníkom rodinnej farmy na rastlinnú výrobu na juhozápade Holandska, kde pracuje na čiastočný úväzok od roku 1994. Má 33 rokov a dúfa, že aspoň 80 % priamej podpory pre mladých poľnohospodárov bude spadať do prvého piliera SPP. Organizácia, ktorej predsedá, by si tiež želala, aby mali mladí poľnohospodári zaručený príjem počas prvých piatich rokov poľnohospodárskej činnosti.

Bez ohľadu na finančnú a inštitucionálnu pomoc si pán Narro i pán Baecke myslia, že program Erasmus by tiež mohol prilákať viac ľudí k tejto profesii. Naučiť sa povolanie vo vzdelávacom prostredí a prostredníctvom reálnych skúseností v praxi by študentom umožnilo oboznámiť sa s novými postupmi a najnovšími technológiami. „Mladí poľnohospodári majú najlepšie predpoklady na to, aby využívali nové technológie a inovácie, čo by pomohlo čeliť novým potravinovým výzvam“, prizvukuje pán Narro.

Prístup k financovaniu, schopnosť získať kapitál a všeobecné vzdelanie a inštitucionálna podpora sú hlavnými prekážkami, s ktorými zápasia mladí poľnohospodári. Ich prekonanie je nevyhnutným predpokladom na to, aby sa zaručila budúcnosť tohto povolania, kde každý tretí pracovník má viac ako 65 rokov.

Agroturistika: závan čerstvého vzduchu

Ubytovanie na farme – Common Barn Farm, Spojené kráľovstvo

Európskym poľnohospodárom sa čoraz ťažšie darí prispôbiť sa a prežiť v stále ostrejších konkurenčných podmienkach. Ak sa k tomu všetkému pridá ešte aj lacnejšia konkurencia zo zahraničia, znižujúce sa štátne dotácie a stále menšia podpora zo zdrojov Únie, je celkový obraz viac než neradostný. Preto sa mnoho poľnohospodárov uchýľuje k vedľajším aktivitám, medzi ktorými sa v mnohých krajinách EÚ veľmi dobre uchytla agroturistika.

Podľa údajov Komisie v súčasnosti viac než tretina poľnohospodárov v EÚ (36,4 %) potrebuje na vylepšenie svojich príjmov vedľajšiu zárobkovú činnosť. Cestovný ruch pri tom zohráva dôležitú úlohu, najmä v malebných prírodných oblastiach, napríklad v horských regiónoch s pasienkami. Poľnohospodári sa skutočne čoraz väčšími snahami vyhovieť požiadavkám turistov, a to nielen pokiaľ ide o poskytovanie ubytovania a stravy, vytvorili aj širokú ponuku zábavy a akti-

vít na voľný čas. To optimálne zapadá do rodinných dovolenkových plánov, keďže rodičia i deti si môžu spoločne užívať pobyt v prírode so zvieratami na čerstvom vzduchu.

Komisia vo svojom oznámení o „SPP do roku 2020“ konštatuje, že poľnohospodárstvo zohráva dôležitú úlohu, pretože priťahuje a podnecuje hospodársku činnosť, a že cestovný ruch tvorí neoddeliteľnú súčasť vidieckej ekonomiky v niektorých európskych oblastiach.

Agroturistika poskytuje poľnohospodárom aj príležitosť vyplňať medzery na trhu. Pokiaľ ide o miestne výrobky, je veľmi nepravdepodobné, že sa regionálne špeciality z lokálneho poľnohospodárskeho podniku dostanú na pulty supermarketov. To je osobitné čaro dovolenky strávenej na vidieku, ktorá láka čoraz viac Európanov.

Podľa najnovších štatistík vykazuje v súčasnosti v Anglicku polovica poľnohospodárskych podnikov popri roľníctve ešte ďalšiu, diverzifikovanú hospodársku činnosť. Táto činnosť, vrátane agroturistiky, tvorí priemerne 15 % celkových príjmov poľnohospodárskeho podniku.

Poľnohospodárov vedú k diverzifikácii rôzne pohnútky: jedným z nich

Kontaminovanie pôdy

Vysoko intenzívne alebo priemyselné využívanie poľnohospodárskej pôdy je v mnohých európskych regiónoch príčinou poklesu biodiverzity. Priemyselné poľnohospodárstvo urýchľuje stratu biodiverzity tým, že odčerpáva pôdu viac živín a používa viac chemických látok, ktoré škodlivo vplyvajú na prírodu.

Zintenzívňovanie poľnohospodárstva v Európe má mnohé negatívne dôsledky. Poľnohospodári chcú samozrejme získať maximálne výnosy úrody a preto pestujú na rozsiahlych plochách pôdy jeden druh plodiny. Tento postup, označovaný ako monokultúra, zapríčiňuje, že pôda je citlivejšia na patogény, čo vedie poľnohospodárov k používaniu umelých hnojív na obohatenie pôdy. Používanie štandardizovaných herbicídov a pesticídov (agrochemikálií) má však v konečnom dôsledku negatívny vplyv na pôdu. Okrem toho hnojivá znečisťujú spodné vody, čo nepriaznivo ovplyvňuje flóru a faunu.

Zintenzívnenie poľnohospodárstva v Európe v 70. rokoch minulého storočia viedlo k značnej strate biodiverzity. Potvrdili to aj štúdie týkajúce sa poľného vtáctva, u ktorého došlo počas uplynulých 40 rokov k postupnému a dlhodobému poklesu druhov. Ide o dôležitý fakt, pretože poľnohospodárska pôda tvorí približne polovicu rozlohy EÚ a je domovom pre množstvo rozličných druhov rastlín a živočíchov.

sú ťažké podmienky, ktorým bolo toto priemyselné odvetvie vystavené v uplynulých rokoch. „Keby sme sa pred šiestimi rokmi, keď bola situácia v poľnohospodárstve obzvlášť zložitá, neboli rozhodli pre diverzifikáciu, dnes by sme neexistovali“, priznáva Rona Cooper, ktorej patrí poľnohospodársky podnik Common Barn v anglickom Cheshire's Peak District.

„Vďaka vedľajšiemu príjmu sa nám podarilo rozbehnúť podnik a ešte aj rozšíriť prevádzku“, dodáva. Agroturistika síce na územie Spojeného kráľovstva prenikla neskoro, ale v uplynulých rokoch sa udržiavala na pomerne stabilnej úrovni. Celkový podiel poľnohospodárskych podnikov, ktoré sa rozhodli diverzifikovať svoju činnosť, a to inak, než len prenájmaním

Najnovší vývoj v Únii však priniesol „zelenšiu“ SPP, ktorá kladie biodiverzitu do popredia. „Ak poľnohospodári dostanú viac peňazí alebo dodatočné financie na uchovanie biodiverzity alebo ak bude uchovanie určitej úrovne biodiverzity podmienkou pre čerpanie prostriedkov z SPP, budú farmári pravdepodobne pomáhať udržiavať biodiverzitu“, tvrdí Stanka Becheva, aktivistka v oblasti potravín a poľnohospodárstva z organizácie Friends of the Earth Europe.

Podľa nej je na ochranu biodiverzity potrebné vyčleniť 10 % poľnohospodárskej pôdy ako oblasť biodiverzity a v snahe vyhnúť sa monokultúre by poľnohospodári mali pestovať jeden druh plodiny maximálne na 50 % plochy svojich polí. Striedaním plodín a pestovaním takých plodín, ktoré možno využívať ako krmivá pre zvieratá, sa tiež zníži závislosť Európy od dovozu. Stanka Becheva pripomína, že Komisia postupne smeruje k tomu, aby sa z ochrany biodiverzity stala podmienka pre vyplácanie priamych platieb poľnohospodárom.

Keďže Rada EÚ pre poľnohospodárstvo a Európsky parlament tiež podporujú toto opatrenie, upierajú sa zraký všetkých na Komisiu, ktorá koncom tohto roka predloží návrhy týkajúce sa SPP. Očakáva sa, že v týchto návrhoch sa bude kľásť dôraz na ochranu biodiverzity a ďalšie opatrenia na ochranu životného prostredia.

budov, sa za posledných päť rokov veľmi nezmenil.

Jedným z problémov, s ktorými Rona Cooper zápasi, je legislatíva: byrokracia umožňuje poľnohospodárom diverzifikovať hospodársku činnosť len do určitej miery, čo vyvoláva nevoľu v celej Európe. „Zápasíme jedine s prebujenou legislatívou. Sme v národnom parku Peak District, a máme do činenia s množstvom predpisov, ktorých by sme sa radi zbavili“, vysvetľuje.

Cestovný ruch síce môže cenne prispievať k jej príjmu, ale na jej nadšení pre roľníctvo sa nič nemení. Je presvedčená, že „poľnohospodári sa musia i naďalej venovať poľnohospodárstvu“.

Dosah finančnej krízy na poľnohospodárstvo

Odvetvie poľnohospodárstva v Európe čelí finančnej kríze, ktorá i naďalej spôsobuje veľké škody. Zasiahnutý bol celý potravinový reťazec, od výroby cez distribúciu až po dopravu. Napriek stratám však poľnohospodársky sektor prekvapivo naďalej odoláva.

„Z diskusií v rámci EHSV vyplynulo, že finančná kríza v Európe vážne postihla poľnohospodársky sektor, avšak jej dôsledky na ostatné hospodárske odvetvia sú výraznejšie. Naši poľnohospodári boli nútení radikálne znížiť výrobné ceny mnohých kľúčových poľnohospodárskych výrobkov. Medzičasom sa situácia zlepšila“, vysvetlil člen EHSV Adalbert Kienle, ktorý je tiež zástupcom generálneho

tajomníka Združenia nemeckých poľnohospodárov.

Podľa údajov Eurostatu bolo v roku 2008 v celom potravinovom reťazci zamestnaných len niečo viac ako 48 miliónov ľudí. Dnes každé šieste pracovné miesto v EÚ závisí od poľnohospodárskej výroby. Tieto druhy pracovných miest sa koncentrujú a sú rozptýlené v rôznych odvetviach v celej Európe. Napríklad v roku 2008 vo Veľkej Británii zaznamenali odvetvie maloobchodu s potravinami a nápojmi, ako i reštauračné služby najvyšší počet pracovníkov. Pre porovnanie v Španielsku bolo najviac ľudí zamestnaných v odvetví veľkoobchodu s potravi-

nami a nápojmi. To znamená, že v priemere tu jedna reštaurácia, bar alebo kaviareň poskytuje nápoje 157 obyvateľom, čo je rovnaký počet ako v Taliansku a viac než v iných členských štátoch.

Čoraz viac Európanov navštevuje reštaurácie, hoci tento trend sa náhle zastavil, pretože výdavky domácností na stravovacie služby v období rokov 2008 a 2009 poklesli o 5,4 %, zatiaľ čo celkové výdavky na potraviny a nápoje klesli o 2,4 %. S klesajúcou kúpnu silou ľudia radšej ostanú doma, ako by sa mali ísť najesť von. Tento priamy vplyv finančnej krízy mal lavínový efekt na pracovné miesta. Istota zamestnania v potravinovom reťazci je preto naďalej v niektorých členských štátoch menšia než v iných.

Samozrejme ide iba o jeden príklad. Ľudia, ktorí v súčasnosti pracujú na farmách, sú priamo zasiahnutí makroekonomickým vývojom, ktorý nemôžu ovplyvniť. Napríklad ceny paliva a potravín zvyšujú výrobné náklady. V roku 2009 klesli príjmy fariem o 40 %. Podľa Komisie sa príjmy pracovníkov vo vidieckych oblastiach znížili o polovicu.

„Vývoj SPP v období 2014 – 2020 bude vo veľkej miere závisieť od dostupných finančných prostriedkov EÚ v budúcnosti“, podčiarkol Adalbert Kienle. Dodal, že akékoľvek zníženie platieb by mohlo spôsobiť stratu zamestnania poľnohospodárov a ich živobytia. Ak dôjde k zníženiu týchto platieb a ak budú podmienené dodatočnými požiadavkami, ktorými sa zvýši byrokracia, je zjavné, že na pracovné miesta v poľnohospodárstve to bude mať negatívny dosah. ●

Poľnohospodárom v EÚ spôsobuje dovoz veľké škody

Poľnohospodári v Európskej únii bojujú o udržanie svojho postavenia na svetovom trhu, kde ceny často diktujú nákupné rozhodnutia a kde krajiny, ktoré nie sú členmi EÚ, nemusia dodržiavať rovnako prísne normy. Poľnohospodárske produkty z krajín, ktoré sú mimoriadne konkurencieschopnými poľnohospodárskymi vývozcami ako Argentína, Brazília, USA a Čína, vyvolali politické napätie a dokonca podnietili protesty farmárov v celej Európe.

V stanovisku EHSV o reforme SPP po roku 2013 sa uvádza, že na produkty dovážané do Európy sa musia uplatňovať rovnaké požiadavky ako v prípade produktov vyrobených v EÚ. Musia sa dodržiavať príslušné hygienické podmienky, požiadavky týkajúce sa podmienok, v ktorých sú chované zvieratá a požiadavky súvisiace s ochranou životného prostredia, avšak tieto podmienky sa nemusia nutne uplatňovať na poľnohospodárov z tretích krajín. Výsledkom je, že dovážané výrobky sú menej drahé než ich európske ekvivalenty. Náklady na dopestovanie obilnín v krajinách Latinskej Ameriky dosahujú napríklad výšku približne 80 EUR za tonu, v porovnaní so 120 EUR za tonu v EÚ.

Brazília aj Argentína patria medzi hlavných vývozcov poľnohospodárskych produktov do EÚ a obe krajiny sú spolu s USA v prvej trojke už od roku 2007. V roku 2010 EÚ doviezla poľnohospodárske výrobky v hodnote 78 miliárd EUR. Len dovoz zeleniny a ovocia dosiahol minulý rok hodnotu viac ako 20 miliárd EUR.

Komisia musí ísť cestou liberalizácie bilaterálneho obchodu, ako ju k tomu zaväzuje WTO. Poľnohospodári v EÚ však spochybňujú bilaterálne dohody, ako napríklad dohodu EÚ/Latinská Amerika Mercosur. EÚ je pre Mercosur najväčším vývozným trhom pre poľnohospodárske výrobky a na celkovom dovoze poľnohospodárskych produktov do EÚ sa v roku 2009 podieľal takmer 20 %. Takmer 86 % dovozu hovädzieho a 70 % dovážanej hydiny pochádzajú podľa zastrešujúcej organizácie poľno-

hospodárov EÚ Copa-Cogeca práve z Latinskej Ameriky.

Farmári v EÚ nie sú s touto dohodou spokojní a tvrdia, že krajiny ako Brazília ďaleko prekračujú existujúce colné kvóty. Mercosur sa teraz snaží pretlačiť ďalšiu liberalizáciu trhu tým, že požaduje dodatočné kvóty oslobodené od cla. Tento problém komplikuje aj skutočnosť, že krajiny Mercosur nedodržiavajú rovnaké normy výsledovateľnosti výrobkov ako krajiny EÚ.

„Keby európski poľnohospodári dodržiavali pri chove dobytku rovnaké požiadavky, ako brazílski, skončili by pred súdom“, povedal pre EHSV Info generálny tajomník združenia Copa-Cogeca Pekka Pesonen a dodal, že pre európskych farmárov sú takéto dvojaké normy neprijateľné.

Takéto dohovory vyvolali masívne protesty. V roku 2009 sa na titulné strany dostali zábery španielskych poľnohospodárov, ktorí prevracali nákladné autá plné paradajok z Maroka, pričom Maroko obviňovali z toho, že zaplavuje trhy EÚ paradajkami za podhodnotenú cenu. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že paradajky tvoria približne 23 % rastlinnej výroby v Španielsku.

Napokon bola minulý rok zavedená dohoda o liberalizácii obchodu s Marokom, vďaka ktorej sa výrazne zvýšili dovozné kvóty pre paradajky, kukuricu, šalátové uhorky, cesnak, klementínky a jahody. V sektore, ktorý už aj tak bojuje o prežitie, by to mohlo znamenať ďalšie oslabenie postavenia poľnohospodárov z EÚ. Obrat Európskej únie v tomto sektore sa už znížil o 7,7 % v roku 2009.

Snaha udržať vysoké normy kvality potravín je často v rozpore so snahou udržať si konkurencieschopnosť na svetovom trhu. Dohody o liberalizácii obchodu majú priamy vplyv na európskych poľnohospodárov a možno v rovnakej miere aj na spotrebiteľov, ktorí nakupujú a jedia lacnejšie, ale možno menej kvalitné výrobky. ●

Ludvík Jírovec tvrdí, že SPP by sa – aspoň v Česku – mala uberať takou cestou, pri ktorej sa neobmedzujú dotácie veľkým podnikom a neexistujú snahy o ekologizáciu SPP, keďže je to proti jej cieľu, ktorým je zabezpečiť potraviny pre obyvateľstvo.

Zostáva teda otvorené, akou cestou sa reforma SPP bude uberať, pričom diskusia sa začne koncom tohto roka. ●

Nové členské štáty žiadajú rovnosť

Farmár strihá ovce, Česká republika

Členské štáty, ktoré do Európskej únie vstúpili v rokoch 2004 a 2007, dostali oveľa nižšie priame platby na hektár poľnohospodárskej pôdy než štáty pôvodnej európskej pätnástky.

Kritika, ktorá rýchlo nasledovala, primäla Európsku komisiu preskúmať, ako by sa v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky mohli priame platby vyplácať po roku 2013. Reformou SPP z roku 2003 sa zrušila viazanosť priamych platieb, čo znamená, že sa prestalo vychádzať

z druhu produkcie. Platby sa začali určovať podľa toho, čo poľnohospodársky podnik dostával v rámci SPP v minulosti (historický model), alebo mohli členské štáty rozdeliť platby rovnomerne medzi všetkých poľnohospodárov v regióne (regionálny model).

Na nové členské štáty bolo ponechané ťažké rozhodovanie. Mohli si vybrať jeden z týchto dvoch modelov. Tieto modely však bolo potrebné zrevidovať, pretože chýbali historické

údaje o úrovniach podpory, keďže takáto podpora kedysi v nových členských štátoch neexistovala. Historický model spôsoboval ďalšie problémy, pretože jednotlivé členské štáty používali rozličné počiatkové obdobie, čo viedlo k rozdielom v objemoch priamych platieb. „Dotácie do poľnohospodárstva v 12 nových krajinách boli stanovené na základe referenčných období, ktoré sú pre ne nevyhodné“, uviedol český člen EHSV Ludvík Jírovec, predseda dozornej rady Okresnej agrárnej komory v Domažliciach. Sto percent priamych platieb budú dostávať až v roku 2013, keď sa tieto platby zharmonizujú s krajinami európskej pätnástky.

Okrem toho jasne vidno nezrovnalosti. Aj keď nové členské krajiny majú 29 % podielu na poľnohospodárskej pôde v EÚ, dostávajú podľa Jírovca iba 10 % priamych platieb. Okrem toho sa v týchto 12 krajinách vyplácajú vo všeobecnosti nižšie sumy na hektár než v krajinách európskej pätnástky. V dôsledku toho sa postavenie poľnohospodárov v nových členských krajinách začalo nazývať „druhotriednym“.

Ako o možnom riešení sa diskutovalo o paušálnych platbách, teda jednotnej sadzbe pre všetky členské štáty. To však mnohí kritizovali, pre-

tože poľnohospodári v EÚ čelia rozdielnym hospodárskym, sociálnym a ekologickým výzvam.

Touto problematikou sa zaoberá poľské predsedníctvo. Jednou z jeho priorít je „určiť základ dohody o novej sústave priamych platieb založenej na objektívnych a nie historických kritériách.“ Poľský program je teda veľmi jasný: ukončiť *status quo*.

Prilievat' olej do ohňa klimatických zmien

Rôznorodá poľnohospodárska činnosť Európy sa podieľa až 10 % na emisiách skleníkových plynov EÚ. Dve tretiny týchto emisií pritom vznikajú v odvetví chovu hovädzieho dobytká a v mliekarenskom odvetví. Zmiernenie vplyvu poľnohospodárstva na zmenu klímy si však vyžaduje viac než „ekologizáciu“ SPP – vyžaduje si to tiež radikálnu zmenu spotrebiteľských návykov.

„Ak sa nezameriame na spotrebu, nikdy sa nám nepodari účinne odstrániť príčiny zmeny klímy“, tvrdí Marco Contiero, politický poradca európskej sekcie Greenpeace pre genetické inžinierstvo a udržateľné poľnohospodárstvo. Podľa neho EÚ konzumuje dvakrát toľko bielkovín živočíšneho pôvodu ako ostatné krajiny sveta, vrátane USA, a dodáva, že niektoré členské krajiny EÚ, ako napríklad Holandsko, stále presas-

dzujú zintenzívnenie chovu dobytká. Hlavným zdrojom bielkovín živočíšneho pôvodu je mäso. Podľa správy holandskej agentúry na posudzovanie životného prostredia PBL skonzumuje každý Európan za rok v priemere 52 kg mäsa.

Greenpeace tvrdí, že pri zintenzívnení chovu dobytká sa uvoľňuje nebezpečné množstvo čpavku a ničí sa kolobeh živín, keďže je nutné dovážať veľké množstvá krmív vyprodukovaných mimo EÚ. Vyše dve tretiny poľnohospodárskej pôdy v Európe sa využívajú na chov dobytká. Politické opatrenia EÚ by však mali podporovať zmiešané poľnohospodárstvo, pri ktorom sa kravy pasú a hnoja pole, ktoré sa potom využíva na pestovanie kukurice alebo obilia. „Striedanie plodín podporuje rozmanitosť, udržuje zdravú pôdu a zvyšuje úrodnosť“, zdôrazňuje pán Contiero.

Takéto postupy však nie je jednoduché uplatniť pri intenzívnej poľnohospodárskej výrobe, ktorá sa tradične zameriava na pestovanie len jedného druhu plodiny.

Oxid dusný (N_2O) je skleníkový plyn, ktorý je 310-krát silnejší než CO_2 . Zo správy stáleho výboru Európskej komisie pre poľnohospodársky výskum vyplýva, že do roku 2030 sa môžu emisie N_2O z poľnohospodárstva zvýšiť o 35 až 60 %. Metóda striedania plodín však znižuje emisie N_2O . V správe sa ďalej uvádza, že poľnohospodárstvo je odvetvie hospodárstva, ktoré je najcitlivejšie na klímu. Zmeny klímy preto výrazne vplyvajú na to, ako produkuje potraviny. Zmenám teploty sa musí prispôbiť aj pestovanie v niektorých regiónoch.

Priemerný poľnohospodársky podnik v EÚ má 10 až 12 hektárov, teda je stokrát menší než farmy v USA. V oznámení Európskej komisie o reforme SPP sa „ekologizujúce“ opatrenia ako striedanie plodín, ekologické ponechanie pôdy úhorom a krycie plodiny (napr. strukoviny) chápu ako pokus o vytvorenie politiky šetrnejšej k životnému prostrediu.

Krycie plodiny v zime pomáhajú predísť erózii pôdy a ďalšiemu uvoľňovaniu CO_2 . Tieto opatrenia podporuje aj hnutie Greenpeace, ktoré považuje reformu SPP z dielne Európskej komisie za katalyzátor pozitívnych zmien v poľnohospodárstve. Diskusia sa teraz zameriava na podrobnosti návrhu Komisie na „ekologizáciu“ poľnohospodárstva.

„Nastal čas brať vážne vplyv zmeny klímy na poľnohospodárstvo, ako aj podiel poľnohospodárskych metód na zmene klímy,“ povedal na záver pán Contiero a dodal, že na zvládnutie týchto problémov je potrebné ešte väčšie úsilie. ●

Poľnohospodárski milionári proti kráteniu platieb

Na nedávnom stretnutí Rady ministrov poľnohospodárstva v marci tohto roku opäť došlo k rozporom, keď niekoľko členských štátov nesúhlasilo s krátením platieb bohatým farmárom. Príčinou je návrh Európskej komisie z roku 2007 obmedziť jednotné platby poľnohospodárom na maximálnych 300 000 eur. To sa nevelmi páčilo členským štátom, v ktorých sa hospodári na veľkostatkoch, a návrh neprešiel.

Komisia sa však nedala a myšlienku maximálnej výšky platieb zahrnula do svojho oznámenia o Spoločnej poľnohospodárskej politike z novembra 2010. Nasledovali správy v tlači o „poľnohospodárskych milionároch“, ktorí si užívajú veľké dotácie z EÚ vďaka svojmu rozsiahlemu vlastníctvu pozemkov a čerpajú z rozpočtu SPP viac ako milión eur. Na titulné strany sa dostali senzačné príbehy o vyplácaní veľkých súm z rozpočto-

vých kapitol SPP akordeónovým klubom vo Švédsku a dcére bývalého bulharského ministra.

Jack Thurston, spoluzakladateľ stránky „farmsubsidy.org“ je presvedčený, že zamotané nástroje SPP zahmlievajú jej ciele: „Ak je cieľom poľnohospodárskych dotácií doplniť príjmy poľnohospodárov, ktorí ich majú nízke, mali by byť dotácie zamerané na chudobných a nie vyplácané bohatým. Najlepšie sa to urobí pomocou jednoduchého overenia príjmov, ktoré vychádza z toho, že bohatí nepotrebujú podporu príjmov.“

Keď ministri poľnohospodárstva o problematike diskutovali na zasadnutí Rady v marci, došlo k rozkolu. Proti opatreniu sa postavilo Spojené kráľovstvo s tvrdením, že mnohé veľké poľnohospodárske podniky sú v skutočnosti družstvá pozostávajúce z malých podnikov, ktoré im umožňujú ušetriť vďaka produkovaným množstvám.

Iným členským štátom, ktorý bol proti opatreniu, bola Česká republika. Niekoľko ľudí sa tomu mohol začu-

Do nesprávnych vreciek

Poľnohospodári v EÚ si v roku 2009 prilepšili približne 30 miliardami EUR. Avšak rozdiely v platbách veľkým a malým poľnohospodárskym prevádzkam, ako aj skutočnosť, že sa verejné prostriedky vyplácajú aj ľuďom, ktorí sa poľnohospodárstvu nevenujú, oslabujú dôveryhodnosť SPP. Táto nekonečná sága podkopáva dôveru verejnosti v SPP a oslabuje poľnohospodársku výrobu na farmách v Európe.

Poľnohospodári poberajú prostriedky v rámci systému jednotných platieb (SPS), ktorý bol zavedený v roku 2003. V rámci systému oddelených platieb už pomoc nie je viazaná na poľnohospodársku výrobu. Na to, aby poľnohospodár dostal podporu, musí jeho pôda spĺňať prísne environmentálne a poľnohospodárske postupy a normy. Približne 75 % poľnohospodárskej pomoci sa vypláca formou priamych platieb.

Štúdia, ktorú v júni tohto roku uverejnil Dvor audítorov, však poukazuje na skutočnosť, že SPS podnecuje aj ľudí, ktorí o poľnohospodárstvo nemajú záujem, aby využili systém zaručujúci zisky. Bolo možné skúpiť veľké plochy poľnohospodárskej pôdy a neobrať ju. Napríklad v Nemecku sa vyskytol jeden takýto prípad, keď niekto údajne poberal 300 000 EUR ročne za 900 hektárov poľnohospodárskej pôdy, ktorú nevyužíval na pestovanie plodín ani chov dobytká. Dvor audítorov tiež konštatoval, že „z SPS má prospech niekoľko veľkých príjemcov“. V skutočnosti 20 % všetkých príjemcov poberá až 80 % priamej podpory príjmov.

Člen EHSV Franco Chiriaco, správodajca stanoviska na tému „Budúcnosť SPP“, vysvetľuje, že priame platby

sú založené na priemernej výške platieb, ktoré poľnohospodári poberali v období rokov 2000 – 2002. Toto obdobie je známe tiež ako „historické referenčné obdobie“. „Poľnohospodári, ktorí obhospodarujú tú istú plochu, dostávajú rôznu výšku pomoci, pretože sa v rokoch 2000 – 2002 rozhodli inak. Nastoluje to nielen otázku spravodlivosti, ale tiež znižuje účinnosť SPP“, hovorí pán Chiriaco.

S jeho názorom súhlasí aj člen Komisie zodpovedný za poľnohospodárstvo, pán Dacian Ciolos, ktorý chce odstrániť historické referencie ako kritérium pre rozdelenie platieb. Komisia namiesto toho navrhuje systém priamych platieb, ktorý by podnecoval aktívnych poľnohospodárov, aby používali výrobné metódy, ktoré budú chrániť prírodné zdroje. Takýto systém by tiež musel byť schopný prispôbiť sa mimoriadne rozmanitosti hospodárskych a prírodných podmienok, ktorým čelia farmári v celej Európe.

Pán Ciolos tiež presadzuje stanovenie hornej hranice platieb v rámci SPP. Viac ako 1 000 jednotlivých poľnohospodárskych podnikov poberá ročne viac ako 1 milión EUR. „Veľké podniky, ktoré poberajú podporu v rámci SPP, majú jasnú konkurenčnú výhodu vďaka svojej veľkosti,“ vysvetľuje pán Chiriaco. Tieto rozdiely vo výške platieb znamenajú ďalšie bremeno pre malé farmy, ktoré už aj tak bojujú o to, aby si udržali konkurencieschopnosť na svetovom trhu.

Komisia a EHSV dúfajú, že vytvorenie systému jednotnej platby, ktorý by dokázal cielenejšie poskytovať podporu, povedie k tomu, že SPP bude udržateľnejšia a spravodlivejšia. ●

dovať, keďže tradične boli proti obmedzovaniu výšky „staré“ členské štáty: Nemecko, Spojené kráľovstvo a Taliansko. Avšak veľké poľnohospodárske podniky sú súčasťou českého komunistického dedičstva: mnohé podniky boli donútené ku kolektivizácii. Keby sa zaviedlo obmedzenie výšky podľa plánov Európskej komisie, potom by v závislosti od výšky maximálnej sumy mohlo Česko stratiť okolo 26 až 59 % svojich priamych platieb.

„Zavedenie maximálnej výšky by spôsobilo neželané oslabenie konkurencieschopnosti a možno dokonca

umelé rozdelenie poľnohospodárskych podnikov a s tým spojené zvýšenie administratívnych prekážok. Preto niekoľko členských štátov EÚ, vrátane Česka, dôrazne nesúhlasí s návrhom Európskej komisie a nevidí relevantný dôvod na uplatnenie takéhoto opatrenia,“ vyhlásil Juraj Chmiel, námestník českého ministra poľnohospodárstva.

„V súčasnosti je účel SPP nejasný“, dodáva Jack Thurston. „Politické nástroje sú zle navrhnuté a rozdelenie ziskov je také ako vždy: čím väčší podnik a čím lepšia pôda, tým intenzívnejšie hospodárenie a tým vyššie dotácie.“ ●

Stretnutie EHSV s partnermi z krajín AKT: Podpora udržateľného a inkluzívneho rozvoja

Vyššie 220 účastníkov prišlo na 26. stretnutie zástupcov hospodárskych a sociálnych záujmových skupín z krajín AKT a EÚ, ktoré sa uskutočnilo od 5. do 7. júla 2011 v Bruseli, aby diskutovali o problémoch udržateľného a inkluzívneho rozvoja. Okrem zástupcov občianskej spoločnosti sa na tomto stretnutí zúčastnili aj zástupcovia mimovládnych organizácií, diplomatických misií štátov AKT, inštitúcií EÚ a iných zainteresovaných strán.

Úloha a činnosť EHSV v oblasti vzťahov medzi krajinami AKT a EÚ je mnohostranná. Výbor usporadúva všeobecné konferencie krajín AKT, regionálne semináre a verejné diskusie ad hoc. Aktívne sa tiež zúčastňuje na činnosti zmiešaného parlament-

ného zhromaždenia AKT-EÚ a spolupracuje s hospodárskymi a sociálnymi radami v krajinách Afriky.

Staffan Nilsson, predseda EHSV, na otvárací schôdzi zdôraznil, že teraz nejde o rozvoj za každú cenu, ale o rozvoj, pri ktorom nebude dochádzať k zhoršovaniu životného prostredia. Rozvoj musí byť zároveň inkluzívny, musí zahŕňať každú krajinu, každú skupinu a každého jednotlivca v spoločnosti. To nás vedie priamo k otázke, o akú obnovenú rozvojovú politiku EÚ sa máme usilovať. Účastníci zdôraznili, že táto obnovená politika by sa mala zameriavať na odstránenie chudoby, investície do poľnohospodárstva, sociálny dialóg a účasť občianskej spoločnosti.

Potravinová bezpečnosť je bez pochyb jednou z najvážnejších diskutovaných tém dneška, ktorá si vyžaduje opatrenia na všetkých úrovniach, zamerané hlavne na podporu rozvoja poľnohospodárstva v rozvojových krajinách. Legislatívne a inštitucionálne mechanizmy, vytvorené s cieľom upravovať právo na prístup k pôde a dostupné úvery, majú preto zásadný význam pre malých poľnohospodárov, ženy a mladých poľnohospodárov.

Účastníci zdôraznili, že je potrebné, aby rokovania o dohodách o hospodárskom partnerstve pokračovali tempom, ktoré je primerané kapacitám krajín AKT s cieľom dosiahnuť stály pokrok smerom k regionálnej integrácii. Všetci účastníci sa nakoniec zhodli v tom, že pri príprave a uplatňovaní dohody z Cotonou by viac priestoru mala dostať občianska spoločnosť, ktorá by mala zohrávať vedúcu úlohu pri zlepšovaní demokratického riadenia krajín AKT.

„Musíme zvýšiť úsilie a pomôcť ženám a mladým ľuďom v Afrike, podporiť u týchto často podceňovaných osôb vodcovské schopnosti a vytvoriť podmienky pre hospodársku nezávislosť a stabilné pracovné prostredie“, povedala na záver Brenda King, predsedníčka monitorovacieho výboru AKT-EÚ. (lk) ●

Lepšie spojenie medzi východom a západom

Fondy EÚ pre transeurópske dopravné siete (TEN-T) nepostačujú na financovanie rozvoja dopravnej infraštruktúry v „nových“ členských štátoch EÚ, uviedol podpredseda EHSV Jacek Krawczyk na konferencii o budúcnosti dopravnej politiky EÚ, ktorá sa konala v júli vo Varšave.

Táto konferencia na aktuálnu tému sa konala krátko predtým, ako Európska komisia uverejnila návrh budúceho rozvoja európskych dopravných sietí. Maciej Janowski, zástupca poľského ministra pre infraštruktúru, uviedol, že návrh „by mal patrične zohľadňovať ekonomické rozdiely medzi členskými štátmi EÚ“. Zdôraznil, že „poľská skúsenosť s budovaním dopravnej infraštruktúry ukazuje, že politika súdržnosti je najlepším nástrojom na znižovanie rozdielov medzi jednotlivými krajinami a regiónmi“.

Podpredseda Krawczyk doplnil, že veľká časť fondov EÚ vyčlenených na rozvoj TEN-T vyčerpali „staré“ členské štáty, a vyzval Európsku komisiu, aby vo svojich nových legislatívnych návrhoch navrhla spôsoby, ako znížiť túto nerovnováhu. Pán Krawczyk ďalej v súvislosti s nedávnym stanoviskom EHSV o budúcnosti TEN-T povedal, že pri rozvoji dopravnej infraštruktúry treba zohľadniť susedskú politiku. „Interoperabilita so susednými krajinami EÚ je kľúčová“, uviedol.

Podpredseda EHSV Jacek Krawczyk vo Varšave

Jean-Eric Paquet, riaditeľ pre TEN-T v rámci Európskej komisie, zdôraznil priority Komisie v tejto oblasti. Patrí medzi ne intermodálna doprava a systémy riadenia dopravy. Uviedol, že treba ďalej rozvíjať cezhraničnú dopravnú infraštruktúru a že Európska komisia zaistí potrebné zosúladienie investícií do infraštruktúr v jednotlivých štátoch. Ďalej uviedol, že návrhy novej dopravnej politiky budú zamerané na lepšiu integráciu východných a západných regiónov EÚ.

Pokiaľ ide o financovanie TEN-T, pán Krawczyk poukázal na hlavné prvky stanoviska EHSV: zapojenie zainteresovaných strán zo súkromného sektora, dôkladné a cie-

lené využitie partnerstva verejného a súkromného sektora a fondov EÚ, zapojenie štrukturálnych a kohéznych fondov, ale aj aktívne financovanie zo strany Európskej investičnej banky. Pán Krawczyk ďalej uviedol, že „v súčasnej situácii nemôžeme v podstate očakávať, že národné rozpočty a európsky rozpočet výraznejšie porastú. Preto musíme hľadať nové zdroje financovania a lepšie a účinnejšie využívať dostupné fondy“.

Konferenciu, ktorá sa konala vo varšavskom Paláci kultúry a vedy, usporiadal EHSV v spolupráci s poľským ministerstvom pre infraštruktúru. ●

STRUČNE

Chorvátsko ukončilo prístupové rokovania, ale ZPV EÚ – Chorvátsko ďalej pokračuje v činnosti

Deviata schôdza zmiešaného poradného výboru EÚ – Chorvátsko, ktorá sa uskutočnila 21. júna v priestoroch EHSV, bola príležitosťou na oslavu. Chorvátsko ukončilo prístupové rokovania a oslávilo 20. výročie nezávislosti. Ako však vedľa všetci, ktorí sa vyznať v oblasti prístupových rokovaní, pre budúci členský štát sa skutočná práca často ešte len začína. S týmito vyhlídkami sa ZPV EÚ – Chorvátsko venoval dvom otázkam, ktoré sú pre Chorvátsko pálčivé: sociálnemu dialógu, v rámci ktorého sa v Chorvátsku naďalej vyskytujú určité ťažkosti, a dôchodkovej reforme, ktorá však spôsobuje problémy vo väčšine členských štátov EÚ. Cieľom týchto diskusií a budúcich schôdzí ZPV je sprevádzať Chorvátsko na ceste k členstvu, čo znamená koncentrovať sa na témy, ktoré nedokážu úplne pokryť ani dôsledné rokovania, v ktorých sa však môže prejavovať prínos organizovanej občianskej spoločnosti. (gh) ●

CESlink propaguje osvedčené postupy v oblasti komunikácie

Sieť CESlink bola vytvorená v roku 2000, keď boli v plnom prúde práce na novej zmluve, ktorá mala posilniť štruktúrovaný dialóg so všetkými zložkami občianskej spoločnosti a rozšíriť používanie všetkých demokratických postupov v snahe zaručiť demokratický život v EÚ.

Prešlo jedenásť rokov a prispievatelia do siete CESlink na svojom výročnom stretnutí 21. júna v priestoroch EHSV diskutovali o tom, ako by sa táto sieť mala ďalej rozvíjať a reagovať na nové výzvy. Cieľom stretnutia bolo nájsť spôsoby, ako zaujať pragmatický prístup, čo najefektívnejšie využiť obmedzené zdroje, ktoré má sieť k dispozícii, a využívať technologické výdobytky na prehĺbenie spolupráce. O tom sa diskutovalo na predpoludňajšom zasadnutí, na ktorom sa podpredsedníčka EHSV Anna-Maria Darmanin podelila s prítomnými o svoje osobné skúsenosti so sociálnymi médiami, ktoré by aj prispievatelia do siete CESlink mohli úspešne využiť v prospech siete a hospodárskych a sociálnych rád svojich krajín. Bližšie vykreslila novodobé spôsoby komunikácie typu „Povedz to, urob to, daj to na twitter“ („Say it, Do it, Tweet it!“), ktorými by sa dal zintenzívniť dialóg s občianskou spoločnosťou a ktoré by umožnili vplyvať na inštitúcie EÚ. Opísala aj svoje skúsenosti, ktoré zozbierala ako aktívna bloggerka, twitterka a užívateľka Facebooku a siete LinkedIn pri propagácii svojej práce i činnosti výboru.

Pani Darmanin uzavrela svoj príspevok prezentáciou najnovších on-line komunikačných nástrojov, ktoré boli vytvorené pre EHSV, ako napríklad videoblogging, a zopakovala svoje odporúčanie využívať sociálne médiá, vrátane tém a obrázkov, ktoré dokážu zaujať, a to aj na prípravu a sledovanie informačných a osvetových kampaní a s cieľom vyjadriť svoje osobné názory v rámci postoja inštitúcie. (djd) <http://www.eesc.europa.eu/ceslink/> ●

Kontaktná skupina EHSV, úspešné fórum občianskej spoločnosti

European Economic and Social Committee

EHSV pozorne sleduje nedávne spoločenské a politické zmeny u našich stredomorských susedov. Občianska spoločnosť v krajinách severnej Afriky sa dostáva do popredia, a preto bude v nasledujúcich mesiacoch zohrávať kľúčovú úlohu.

Na stretnutí kontaktnej skupiny 27. júna 2011 si EHSV vymenil názory s pánom Ahmedom Galaïom, podpredsedom Tunískej ligy za obranu ľudských práv, a pánom Abdelazizom Idaminom, členom marockého mládežníckeho Hnutia 20. februára, ktorí na základe vlastných skúseností hovorili o udalostiach, ku ktorým došlo počas tzv. „Arabskej jari“. (ail) ●

EHSV diskutuje o sociálnom podnikaní

Európska komisia prijme v novembri 2011 oznámenie týkajúce sa iniciatívy v oblasti sociálneho podnikania. Činnosti sociálnych podnikov sú dôležité, no zostávajú nedostatočne rozvinuté. Je preto potrebný ambiciózný a integrovaný politický rámec, ktorý podporí ich rozvoj.

V dôsledku toho bol EHSV nedávno vyzvaný, aby navrhol odporúčania a opatrenia, ktoré by stimulovali rozvoj **sociálneho podnikania a sociálnych podnikov**, a preto 28. júla 2011 usporiadal verejnú diskusiu, ktorá sa zameriavala na otázky, ako napríklad potreba lepšie definovať sociálne podniky, zlepšiť prístup k finančným prostriedkom a zviditeľniť tento sektor. Príspevky boli základom pre diskusiu členov študijnej skupiny a budú zohľadnené v prieskumnom stanovisku EHSV, ktoré má byť prijaté v októbri.

Európa čelí početným výzvam, ktoré si vyžadujú riešenia spájajúce

hospodársky a sociálny blahobyt jednotlivca a spoločnosti ako celku. Tieto výzvy si vyžadujú širokú škálu rozličných podnikateľských modelov. Podpora sociálnych podnikov vychádza z možnosti využiť ich rastový potenciál a ich sociálny prínos.

Vzhľadom na špecifickú formu podnikania, ktorá spája hospodárske výsledky, demokratickú činnosť a solidaritu medzi členmi, pomáhajú sociálne podniky pri dosahovaní dôležitých cieľov EÚ, napríklad v oblasti zamestnanosti, sociálnej súdržnosti, regionálneho rozvoja a rozvoja vidieka, ochrany životného prostredia a ochrany spotrebiteľa.

Podľa odhadov Európskej komisie existujú dva milióny sociálnych podnikov (t. j. 10 % všetkých európskych podnikov), ktoré majú vyše 11 miliónov platených zamestnancov (čo zodpovedá 6 % pracujúceho obyvateľstva EÚ). (pk) ●

EHSV na návšteve ustanovizní pre inováciu a výskum v mníchove

Delegácia EHSV zložená z členov odbornej sekcie pre jednotný trh, výrobu a spotrebu (INT) a poradnej komisie pre priemyselné zmeny (CCMI) odcestovala 9. a 10. júna do Mníchova, aby sa zúčastnila na viacerých stretnutiach s predstaviteľmi Európskeho patentového úradu (EPÚ).

Sekcia INT vypracovala stanovisko (INT/545), v ktorom sa zaoberala iniciatívou „Únia inovácií“ a nadchádzajúcimi zmenami v činnosti Európskeho patentového úradu v dôsledku nedávneho rozhodnutia 25 členských štátov zaviesť patent EÚ.

Európsky patentový úrad sa nazdáva, že nový patent EÚ sa stane známym ako „jednotný patent“, zatiaľ čo EPÚ bude naďalej udeľovať európsky patent v súčasnej podobe.

Jedným zo zlatých klincov programu bola návšteva Nemeckého múzea vedy a techniky, kde mali členovia výboru možnosť oboznámiť sa s dejinami

nemeckej priemyselnej a technologickej inovácie.

Po tejto návšteve nasledoval hlavný bod programu: návšteva Inštitútu Maxa Plancka pre kvantovú optiku. Inštitút úzko spolupracuje s Mníchovskou technickou univerzitou a môže sa pochváliť spolupracovníkmi, ktorým bolo udeľených celkovo šesť Nobelových cien, ako aj väzbami s nemeckými vynálezcami, ku ktorým patria napríklad Rudolf Diesel, Heinz Maier Leibnitz, Claude Dornier a Willy Messerschmitt. Na záver bolo inštitútu prezentované stanovisko sekcie na tému „Financovanie výskumu a inovácií“, ktoré vypracovali Gerd WOLF a Erik SVENSSON.

Tieto návštevy boli pre výbor a najmä pre odbornú sekciu INT mimoriadne prínosné. Účastníkov podujatia hlboko zasiahla náhla smrť nášho kolegu a člena delegácie Zenonasa Rokusa Rudzikasa, ktorého pamiatku si všetci prítomní uctili minútou ticha. (bc) ●

Nové publikácie EHSV

1. Európsky hospodársky a sociálny výbor počas poľského predsedníctva Rady Európskej únie
2. Obnoviteľné zdroje energie pre Európu
3. Váš sprievodca európskou iniciatívou občanov
4. Potraviny pre všetkých – závery predsedu EHSV z konferencie

Podrobnejšie informácie nájdete na stránke <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.publications> ●

IN SHORT

AICESIS diskutovala v Ríme o úlohe HSR v globálnom riadení

Dvanásť stretnutie Medzinárodnej asociácie hospodárskych a sociálnych rád a podobných inštitúcií (AICESIS) sa uskutočnilo 21. – 23. júla 2011 v Ríme v sídle CNEL (Národná rada pre hospodárstvo

a prácu). EHSV na ňom zastupovali predseda výboru Staffan Nilsson a predseda odbornej sekcie REX Sandy Boyle.

Medzi prominentnými hosťami stretnutia boli prezident Talianskej republiky Giorgio Napolitano a viacerí významní talianskych politikov (Gianni Letta, štátny tajomník talianskej vlády a Enzo Scoti,

štátny tajomník pre zahraničné veci), ako aj medzinárodných osobností (zástupcovia ECOSOC OSN, ECOSOC Africkej únie). Stretnutie otvoril Antonio Marzano, predseda CNEL a odchádzajúci predseda AICESIS. Trojdňovému stretnutiu predchádzali oslavy 150. výročia zjednotenia Talianska, počas ktorých boli zástupcom mimovládnych organizácií z Beninu, Gabunu, Brazílie a Indie udeľené ceny milénia AICESIS 2010.

Talianska CNEL ukončila predsedníctvo asociácie AICESIS. Predsednícke žezlo na obdobie 2011 – 2013 prevzala HSR Alžírsko, ktorá bude organizovať budúcu činnosť tejto asociácie a čoskoro oznámi hlavnú náplň, na ktorú sa chce v dvoch nadchádzajúcich rokoch sústrediť. (vo) ●

Cena EHSV pre občiansku spoločnosť za rok 2011: Ocenenie výnimočných iniciatív občianskej spoločnosti

V tomto roku sa cena pre občiansku spoločnosť zameria na oblasť „Dialóg a účasť – prvky podporujúce európske hodnoty: integrácia, rozmanitosť, solidarita a tolerancia“. Ocení projekty a iniciatívy občianskej spoločnosti, ktoré podporujú európsky integračný proces a inovatívne a výrazne prispievajú k blahu svojich komunit. Dialóg a účasť

musia predstavovať kľúčové spôsoby, ako dosiahnuť úspešnosť týchto iniciatív a projektov.

Cena v hodnote 30 000 eur bude udeľená 7. decembra 2011. Môžu sa o ňu uchádzať európske národné a miestne organizácie občianskej spoločnosti so sídlom v Európskej únii. Termín podávania prihlášok je 7. október 2011. (pf) ●

Podrobnejšie informácie nájdete na adrese: www.eesc.europa.eu/civilsocietyprize ●

EHSV info v 22 jazykoch : http://www.eesc.europa.eu/activities/press/eescinfo/index_fr.asp ●

EHSV info vychádza deväťkrát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru.

Tlačenú podobu EHSV info v anglickej, francúzskej a nemeckej jazykovej verzii dostanete na požiadanie na tlačovom oddelení Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru.

Okrem toho je vo formáte pdf dostupné v dvadsiatich dvoch jazykoch na internetovej stránke:

<http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.eesc-info>

EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverejňované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.

Reprodukcia s uvedením zdroja povolená (prosíme zaslať jeden výtlačok redakcii).

Náklad: 15 500 výtlačkov

Ďalšie číslo vyjde v októbri 2011

VYTLAČENÉ NA RECYKLOVANOM PAPIERI

September 2011/7 — Mimoriadne vydanie

EHSV info

Šéfredaktor:

Peter Lindvald-Nielsen (pln)
Tomasz Jasiński – zástupca členov EHSV
v redakčnej rade (skupina „Zamestnanci“, Poľsko)

Do tohto čísla prispeli:

Maciej Bury (mb)
Alejandro Izquierdo Lopez (ail)
Guy Harrison (gh)
Rayka Hauser (rh)
Sylvia Binger (sb)
Mark Antell (ma)
Lucyna Kaminska (lk)
Julietta-Doina Dobre-Lereanu (jddl)
Patrick Klein (pk)

Brian Cassidy (bc)
Vasco Oliveira (vo)
Patrick Feve (pf)

Koordinácia:

Nadja Kačičnik

Adresa:

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, Rue Belliard 99, 1040
Brusel, Belgicko
Tel. +32 2546 93 96 alebo 546 95 86
Fax +32 2546 97 64
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu
Internet: <http://www.eesc.europa.eu/>

Úrad pre publikácie